

LISTJE IN CVETJE.

Opazujmo naravo!

II. Živalski repi.

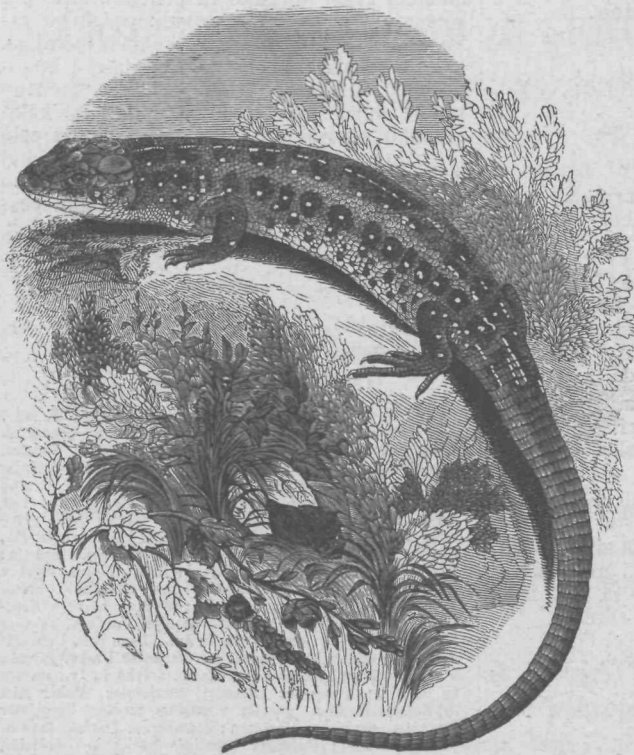
(Po ruskem priredil *Brinjos.*)

Oglejmo si še čudni, izvanredni rep brzonoge gaščerice ali kušarja! „Rep te plašne živalice pa ni nič posebnega“, mislil si bo marsikdo izmed vas, „saj ga ji ni bogsigave kako treba; da se le zadeneš nekoliko vanj, že se ji odkrhne.“ In vendar, kakor služijo psu zobje, volu rogovi, zajcu dolge noge, tako uporablja tudi gaščerica svoj rep: saj ji je najboljšo „orožje“, s katerim se brani hudih sovražnikov. Ali morda z njim pika ali neusmiljeno mlati svoje neprijatelje? Nikakor, ampak repušča krhek rep požrešnemu nasprotniku, kot „plen“ ali kot „žrtev“, s katero si je odkupila svoje življenje. Marsikdo

gotovo misli, da se gaščerici rep le zategadelj tako z lahka odtrga, ker je tako krhek. A temu ni tako! Preverimo se o tem, priredivši ta-le poskus: V tesno posodico vlovimo po dračji švigajočo plašljivko in sicer tako, da ji je rep prost. Ako primemo živalico za rep, se bo sicer branila na vse mogoče načine, a zlomil se le-ta ne bo. Toda če jo vsčipnemo v konec repa, švignila bo z njim le jedenkrat sem in tja in — gaščerica je brez repa. Očividno je torej, da se gaščerici odkrhne rep le tedaj, kadar to sama hoče.

Prigodi se večkrat, da je gaščerica v veliki nevarnosti pred štorcljo. Štorclja zagleda med trstjem brezskrbno živalico in hlastne z dolgim kljunom po mastnem grizljeju. Zadela je gaščerico na rep; ta samo nekoliko vztrepeta in se odluči, a prestrašena živalica smukne mej listje in visoko

travo ali se pa skrije v bližnjo luknjo. Ker se gaščerici rep še vedno nekoliko giblje, dasitudi je ločen od svoje živalice, misli štorclja, da je pojužinala celo živalico; a ta je že mej tem v zavetji, in v kratkem ji tudi rep z nova zraste. Gaščerici rep je pa zaradi svojega posebnega namena izvanredno čudno sestavljen. Obroček se dotika obročka, a zvezani so z neko posebno krhko snovjo; vse je pripravljeno, da se tem ložje zlomi. A tudi za to je preskrbljeno, da gaščerici iz velike rane ne odteka kri. Ako se ji odlomi rep, napnejo se in otečejo na dotičnem mestu posebno močne mišice, ki zavežejo takorekoč krvne žile.

Povedal bi vam še sicer mnogokaj zanimivega o živalskih repih, n. pr. kako moč ima v repu lev, kako neki ponočni močerad kliče svoje tovariše z glasovi, ki jih povzročuje z repom i. t. d., a naposled mora vendar tudi ta spis imeti svoj rep — ali konec.

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

22. Prijatelj, črez rame me ne glej,
Kesal se je mnog že prej ali slej.
23. Vse novo ni dobro, vse staro ni slabo.
24. Skrhano orodje — slabo povsod je.
25. Sebi odtegujmo, drugim podelujmo,
To so zlata kolesa za sveta nebesa.
26. Slaba vzgoja se sama obsoja.
27. Kdor je zmeren pri polni mizi,
Ta je mnogim čednostim bliži.
28. Če mož kakor nož na dve strani reže,
sam sebi in drugim tla izpodkopuje.
29. Same sebe strogo, druge milo sodimo.

(Dalje prih.)

Spominska knjižica.

5.

Blagor mu, kdor dneve svoje
V slavo božjo preživi;
Ko mu zadnjič zvon zapoje,
Večni dan mu zabljšči.
Srce mlado, oj ne zabi
V dneih brezskrbnih Stvarnika,
Svet Te vara, ko Te vabi,
Sreče prave Ti ne dá!

— a

6.

Človeku se rada prevzetnost očita,
In vendar prvak je vsega svetá;
Narava človeška tako plemenita,
Da nikdar dovolj se ceniti ne dá.

Le to je njegova velika napaka,
Da sebi v zaslugo si šteje darí;
Bogu, ki tako je povikšal prvaka,
Pa noče dajati hvaležne častí.

O človek, spoznaj, da veliko si vreden,
A svoje veličje imaš od Bogá,
Le bodi ponosen — a v tem, da si vzgleden,
Gorjé mu, kdor sebe ceniti ne zná!

„Internus“ 28. aprila 1898.

7.

Človek je vstvarjen za srečo,
To se ne dá utajiti;
Dušo p nji hrepenečo
More le s tem utešiti,
Da jo dovéde do kraja,
Kjer ni nobene bridkosti,
Kjer se izpolni, kar le želi.
Torej nebeškega raja
Išči, ki dá vse sladkosti,
Tam le se sreča popolna dobi.

Skušnja pa tudi nam priča:
Kdor si vravnava življenje tako,
Da se gotovo zveliča
V rajski kedaj domovini,
Ta zagotovil najbolje si bo
Srečo i v solzni dolini!

„Internus“ 31. oktobra 1897

Nové knjige in listi.

Pomladni Glasi, posvečeni slovenski mladini. S štirimi slikami. Uredil in založil Anton Ratajec. V Ljubljani. Tiskala Kato-liška Tiskarna. 1899. Cena broširani 30 kr., vezani 40 in 50 kr. — Kakor že osem let zapored, tako so nas zopet letos močno razveselili ti milozvonki spomladni glasi. Zopet letos se kaj lepo in blagodejno ujema v harmonični zvezi koristno in prijetno, in to pot smemo še posebej pristaviti: veselo in žalostno. Naša ljuba mladina bo čula iz te knjige, kako v blagih, mladih srcih odmeva bogoljubnost, nedolžna šala, kako se pošteno raduje doma in v naravi, pa tudi že, kako globoko segajo v srce žalni glasi, in še celo to, kako je treba hitro popraviti, če se kaj razglasi ali neredno zadoni. Zelo priporočamo to trikrat lepo knjižico: lepo v nežnih pesmicah, lepo v poučnih in vedrilnih sestavkih, pa tudi jako lepo po zunanji obliki.

Rešitev rebusa v 4. številki:

Da se resnica prav spozna,
Treba je čuti dva zvona.

Prav so rešili: Bezenčič Minči, učencec II. razr. na Frankolovem; Pirc Ciril, realce, Pirc Stana, učenka na c. kr. vadišnici v Ljubljani; Ježovnik Cirila in Slavika, učenci v Velenju; Dostal Ad., učen. v Ljubljani; Skrinjar Milica, učenka V. razr. v Trstu; Kavčič Milena, Drmelj Anica, učenci V. r. v zavodu čč. šolskih sester v Trnovem pri II. Bistrici; Lovšin L., četrtošolec, Pavlin Ciril, pro-šolec v Ljubljani; Krusnik Anton, Lužar Iv., Vavpotič Fr., Kopitar Andrej, Fabjan Ciril, Kristofič Karol, dij. v Kranju; Pavlin Ciril, prošolec v Ljubljani; Kragl Viktor, dijak v Tržiču; Deleja Angela, učenka IV. razr. v Rečici; Štritof Niko, učenec III. razr. v Kranju; Wohinz Janko v Kresnicah; Bisjak Jerica, Cepuder Antonija, Fos Efa, Frantar Marija, Globočnik Amalija, Kalin Jul., Leon Ani, Urbančič Fr., Jal Verja, Vilhar Ksaverija, Zupančič Urška, gojenke v Lichtenthurnovem zavodu; Fatut Slavko in Iv., učenca na Rakeku; Einspieler Lambert, tretješolec, Mohar Mici in Einspieler Ema, gospici v Novem mestu; Einspieler Stefanija, učenka v Mariboru; Slamberger Tonček, Inka in Nuša v Kranju; Pušenjak Amalija, Marija in Ljudmila, učenke na Cvenu; de Gleria Dragica, Gostiša Mici, Rovšek Kati, Ravhekar Zinka, Turnšek Mici. učenke uršulinskega samostana v Skofjiloki; Majoran Minka, Papler Ida, Poschar Terezija, Končina Dragotina, kandid. na c. kr. učiteljsku v Ljubljani; Milavec Frančiška in Gartner Drag., učenci v Planini; Porekar Ant., nadučitelj na Humu pri Ormožu; Gregorc Fr., učenec v Novem mestu.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržiš. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.